

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

ΣΤ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Ο δικός μας Άγιος Βασίλης»

Συγγραφή: ΓΟΥΡΝΙΚΗ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Εφαρμογή: ΚΟΛΟΣΙΔΟΥ ΣΟΦΙΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνιας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ο δικός μας Άγιος Βασίλης

Εφαρμογή σεναρίου

Σοφία Κολοσίδου

Δημιουργία σεναρίου

Μαργαρίτα Γουρνίκη

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Στ' Δημοτικού (σε συνδιδασκαλία με την Ε' Τάξη)

Σχολική μονάδα

Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο Μεσιανού Πέλλας

Χρονολογία

Από 11-12-2014 έως 22-12-2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

Δεν αντλεί από τα σχολικά βιβλία

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική Λογοτεχνία

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Εικαστικά

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 10 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο Πληροφορικής, σχολική βιβλιοθήκη.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Οι μαθητές θα πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με τον επεξεργαστή κειμένου και με προγράμματα εξερεύνησης του διαδικτύου. Θα πρέπει να μπορούν να ανοίγουν, να κλείνουν, να αποθηκεύουν ένα αρχείο καθώς και να γράφουν, να αντιγράφουν και να επικολλούν κείμενο ή εικόνες από άλλα αρχεία ή το διαδίκτυο. Επιπλέον, θα πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση λογισμικών ζωγραφικής, δημιουργίας κόμικς, ψηφιακής αφίσας και δημιουργίας flipping book.

Το σχολείο θα πρέπει να διαθέτει οργανωμένο εργαστήριο πληροφορικής και ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να γνωρίζει πολύ καλά τη χρήση και την αξιοποίηση όλων των παραπάνω τουλάχιστον.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη

Το σενάριο στηρίζεται

Γουρνίκη Μαργαρίτα, «Ο δικός μας Άγιος Βασίλης», Νεοελληνική γλώσσα, ΣΤ΄ Δημοτικού.

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο στοχεύει να μνήσει τους μαθητές της Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού στο πνεύμα των γιορτών των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς. Ειδικότερα, επιχειρεί να γνωρίσει στους μαθητές ορισμένα εορταστικά έθιμα και παραδόσεις της χώρας μας, να τους μνήσει στην απόλαυση της ανάγνωσης επίκαιρων λογοτεχνικών κειμένων και ταινιών αλλά και να τους προβληματίσει σχετικά με τα ζητήματα αλληλεγγύης και φιλανθρωπίας που αναδεικνύονται αυτές τις μέρες.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η μέθοδος εργασίας που υιοθετεί το σενάριο είναι η ομαδοσυνεργαστική. Οι μαθητές, άλλοτε όλοι μαζί και άλλοτε σε ομάδες εργασίας, διερευνούν, ανακαλύπτουν και διαχειρίζονται πληροφορίες, για να οικοδομήσουν ένα σύνολο γνώσεων και αξιών που θα μπορούσαν να αποτελέσουν χρήσιμα υλικά για τη δημιουργία πολιτών με κρίση και ανθρώπων με ολοκληρωμένη προσωπικότητα.

Οι γιορτές της Πρωτοχρονιάς και των Χριστουγέννων ήταν και είναι ξεχωριστές τόσο για τα παιδιά όσο και για τους μεγάλους. Η οικογένεια, το σχολείο και η γειτονιά ντύνονται γιορτινά και ξεχνούν για λίγο τη ρουτίνα της καθημερινότητας. Μια τέτοια εορταστική, φωτεινή και λαμπερή ατμόσφαιρα δίνει μια ανάσα από τα προβλήματα της ζωής και την ευκαιρία στις οικογένειες να σμίξουν γύρω από το γιορτινό τραπέζι και να δέσουν τις σχέσεις τους. Είναι σημαντικό οι μαθητές να γνωρίζουν τα πρόσωπα των γιορτών (π.χ. Χριστός, Άγιος Βασίλης, Ιωάννης ο Πρόδρομος), την ιστορική τους προέλευση και την εξέλιξή τους μέσα στον χρόνο. Να γνωρίζουν, για παράδειγμα, ποιός είναι ο δικός μας Άγιος Βασίλης και

ποια σχέση έχει με τον συμπαθητικό γεράκο με την κόκκινη στολή και την άσπρη γενειάδα που μοιράζει δώρα με το έλκηθρό του κάθε Πρωτοχρονιά. Για να γίνουν κριτικοί πολίτες και να αναπτύξουν αληθινά αισθήματα αγάπης και αλληλοβοήθειας, θα πρέπει να είναι ενημερωμένοι πολίτες και να θέτουν σε αμφισβήτηση το εμπόριο που στηρίζεται στα θετικά συναισθήματα των ανθρώπων. Να γνωρίζουν το εμπόριο ευτυχίας που στήνεται από μεγάλες εταιρίες με σκοπό το κέρδος και το εμπόριο συναισθημάτων που επενδύει στο αίσθημα συμπάθειας και αλληλεγγύης που νιώθουν οι άνθρωποι τις μέρες αυτές.

Σκοπός του σεναρίου είναι να μυήσει τους μαθητές στο πνεύμα των γιορτών, να τους κάνει κριτικούς αναγνώστες και ενεργούς πολίτες, να τους παροτρύνει να σκεφτούν υλοποιήσιμες λύσεις στα σύγχρονα ανθρωπιστικά προβλήματα, να τους δείξει εναλλακτικούς τρόπους διαχείρισης της σύγχρονης πραγματικότητας, να τους μάθει να χρησιμοποιούν σωστά τη γλώσσα τους με ποικίλους τρόπους, να τους εξοικειώσει με τη χρήση νέων τεχνολογιών και να τους μυήσει σε νέα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα που αξιοποιούν το λογισμικό και τις δυνατότητες της τεχνολογίας.

Οι επιμέρους στόχοι που θα μας οδηγήσουν σε αυτά τα αποτελέσματα κατηγοριοποιούνται σε τρεις ομάδες που αναλύονται παρακάτω.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να γνωρίσουν την ιστορία του δικού μας Άγιου Βασίλη·
- να μάθουν για την ιστορία της Βασιλόπιτας·
- να μάθουν έθιμα και παραδόσεις του τόπου μας κατά τη διάρκεια των γιορτών του Δωδεκαημέρου·

- να αντλήσουν πληροφορίες για την προέλευση του Σάντα Κλάους·
- να προβληματιστούν για τη ζωή των φτωχών και ανυπεράσπιστων παιδιών·
- να κατανοήσουν τη διαφορά ανάμεσα στην αλληλεγγύη και τη φιλανθρωπία·
- να υιοθετήσουν ορθές πρακτικές αλληλεγγύης·
- να προβληματιστούν γύρω από τις τεχνικές πειθούς της διαφήμισης·

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές/τριες επιδιώκεται:

- να ερμηνεύουν την εικόνα·
- να εξασκηθούν στον οπτικό γραμματισμό·
- να μάθουν να αντλούν πληροφορίες από το κείμενο·
- να βρίσκουν τις λέξεις κλειδιά ενός κειμένου και να αποδίδουν το νόημά του·
- να εξοικειωθούν με τη λεκτική επικοινωνία και τον διάλογο·
- να μάθουν να κοινωνούν τις ιδέες τους τόσο προφορικά όσο και γραπτά·
- να γίνουν δημιουργοί κόμικς·
- να αναγνωρίζουν τα δομικά στοιχεία της γλώσσας της διαφήμισης·
- να εξοικειωθούν με την κριτική ανάλυση του διαφημιστικού λόγου·

Γραμματισμοί

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να μάθουν τον τρόπο άντλησης πληροφοριών από το διαδίκτυο·
- να εξοικειωθούν με τη χρήση λογισμικού για την κατασκευή κόμικς·
- να εξοικειωθούν με τη χρήση λογισμικού για την κατασκευή ψηφιακής αφίσας·

- να μπορούν να ανοίγουν και να κλείνουν ένα αρχείο με ευχέρεια·
- να εξοικειωθούν με τη χρήση του μουσικού αρχείου και της βιντεοταινίας από το διαδίκτυο·
- να εξοικειωθούν με την πρόσβαση σε συγκεκριμένους ιστότοπους·
- να εξοικειωθούν με τη χρήση κλειστού και ανοιχτού λογισμικού·
- να φτιάχνουν flipping book·
- να ζωγραφίζουν σε πρόγραμμα ζωγραφικής.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφορμή για τη δημιουργία του σεναρίου είναι οι γιορτές των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς.

Το ψηφιακό περιβάλλον μάθησης που δημιουργήθηκε στα πλαίσια του σεναρίου χρησιμοποιεί ποικιλία κειμενικών ειδών (παραμύθια, διηγήματα, διαφημίσεις, τραγούδια, ταινίες κινουμένων σχεδίων) και επιχειρεί να συνδυάσει τον κειμενικό με τον οπτικό-ακουστικό λόγο των πολυμεσικών κειμένων. Έτσι, στο σενάριο θα διαβάσουμε ιστορίες του Χ. Μπουλώτη και του Φ. Ντοστογιέφσκι, διαδικτυακά άρθρα για τα έθιμα των γιορτών, θα ακούσουμε μουσική, θα δούμε κινούμενα σχέδια, θα ζωγραφίσουμε, θα δημιουργήσουμε κόμικς και θα κατασκευάσουμε το δικό μας flipping book.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Οι στόχοι του σεναρίου τίθενται σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών και επεκτείνονται σε διάφορα θεματικά πεδία. Όμως, παρόλο που το σενάριο αξιοποιεί λογοτεχνικά κείμενα του βιβλίου της γλώσσας και του Ανθολογίου, δε συνδέεται με τη σχολική ύλη.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Το εκπαιδευτικό λογισμικό που θα χρησιμοποιήσουν οι μαθητές στο σενάριο είναι ο παγκόσμιος ιστός, πρόγραμμα κατασκευής flipping book, πρόγραμμα κατασκευής κόμικς, πρόγραμμα κατασκευής ψηφιακής αφίσας και πρόγραμμα ζωγραφικής. Με τη χρήση των παραπάνω οι μαθητές θα είναι σε θέση να πάρουν πληροφορίες οι οποίες προέρχονται από πολλές και διάφορες πηγές. Με τον τρόπο αυτό ανοίγει ένας ολόκληρος κόσμος μέσα στη σχολική αίθουσα και το εργαστήρι μας έρχεται σε επαφή με ό,τι πιο σύγχρονο και επίκαιρο υπάρχει σχετικά με το θέμα του σεναρίου.

Κείμενα

Λογοτεχνικά κείμενα

Βαγγέλης Ηλιόπουλος, *Ο δικός μας Άγιος Βασίλης*, εκδόσεις Πατάκης, 2002.

Λ. Φρανκ Μπάουμ, , *Η ζωή και οι περιπέτειες του Σάντα Κλάους*, εκδόσεις Πατάκης, 2007.

Χρήστος Μπουλώτης, [Το κορίτσι που δεν ήθελε να μεγαλώσει](#), στο *Επτά ιστοριούλες γιορτινές και παράξενες, επτά*, εκδόσεις Polaris, 2010.

Χρήστος Μπουλώτης, [Η Βροχούλα, ο Μουντζούρης κι ένα χριστουγεννιάτικο όνειρο](#), *Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού*, εκδόσεις ΟΕΔΒ, 2011, 250-252.

Φιοντόρ Ντοστογιέφσκι, Ουράνιο χριστουγεννιάτικο δέντρο, στο *Χριστουγεννιάτικες ιστορίες*, εκδόσεις Ερατώ, 2001, 67-76.

Μιχάλης Κ. Τσώλης, [Η ιστορία της βασιλόπιτας](#), στο *Γλώσσα ΣΤ΄ Δημοτικού β΄ τεύχος*, εκδόσεις ΙΤΥΕ Διόφαντος, 2012, 37-38.

Clement Clark Moore, [«A Visit from St. Nicholas»](#)

Ιστοσελίδες

[«Βασίλειος Καισαρείας»](#), από τη *Wikipedia*

[«Αϊ-Βασίλης»](#), από τη *Wikipedia*

[Ηλεκτρονικό Λεξικό Τριανταφυλλίδη](#)

Ιστοσελίδα του [Β. Ηλιόπουλου](#)

Ιστοσελίδα του [Ν. Ανδρικόπουλου](#)

Β. Ηλιόπουλου, [«Ο δικός μας Άγιος Βασίλης»](#) από την ιστοσελίδα www.biblionet.gr

Χ. Κ. Άντερσεν, [«Το κοριτσάκι με τα σπύρτα»](#)

«Χριστούγεννα», από τον [«Μικρό Αναγνώστη»](#)

[Χ. Κ. Άντερσεν](#), από τη *Βικιπαίδεια*

[Βιβλιοθήκη του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής](#), περιέχει έθιμα των γιορτών

Ψηφιακά περιβάλλοντα

<http://www.comicstripcreator.org/>, ιστοσελίδα κατασκευής κόμικς

Ιστοσελίδα για δημιουργία [flipping book](#)

[πρόγραμμα ζωγραφικής Tux paint](#)

[Glogster](#), πρόγραμμα κατασκευής ψηφιακής αφίσας

Βίντεο

[«Πρωτοχρονιάτικα Κάλαντα της Καπαδοκίας»](#), από το CD *Σας τα 'παν άλλοι*;

[«Παιδική χορωδία Δ. Τυπάλδου - Κάλαντα της Πρωτοχρονιάς»](#)

«[Νάνα Μούσχουρη - Κάλαντα των Χριστουγέννων](#)»

Διαφήμιση της [Coca Cola](#) με πρωταγωνιστή τον Αϊ –Βασίλη

Διαφήμιση της [Vodafone](#) με πρωταγωνιστή τον Αϊ –Βασίλη

«[Το κοριτσάκι με τα σπέρτα](#)», κινούμενα σχέδια

«[The Little Match Girl](#)», βίντεο κινουμένων σχεδίων από την Disney & Pixar

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

1η & 2η διδακτική ώρα

Ο δικός μας Αϊ-Βασίλης

Το δίωρο ξεκίνησε με την «[Ιστορία της βασιλόπιτας](#)» από την εμπλουτισμένη σελίδα του ψηφιακού βιβλίου της *Γλώσσας της Στ΄ δημοτικού (Γλώσσα Στ΄ Δημοτικού, β΄ τεύχος, ενότητα 8 «Χριστούγεννα», σσ. 37-38)*. Η ιστορία πραγματεύεται τη ζωή του Μεγάλου Βασιλείου και το έθιμο της «Βασιλόπιτας». Τα παιδιά γνώριζαν την ιστορία, γιατί την είχαν δραματοποιήσει τα προηγούμενα Χριστούγεννα στη γιορτή του σχολείου.

Στη συνέχεια οι μαθητές διερεύνησαν τη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στον Μέγα Βασίλειο της Καισάρειας και τη φιγούρα του Αϊ -Βασίλη με την κόκκινη στολή και το έλκηθρο. Χωρίστηκαν σε δύο τριάδες και αναζήτησαν πληροφορίες στα λήμματα «[Μέγας Βασίλειος](#)» και «[Αϊ-Βασίλης](#)», όπως προτείνεται από το σενάριο. Αφού εντόπισαν τα βασικότερα σημεία των κειμένων, κράτησαν σημειώσεις στα πρόχειρα τετράδιά τους και στη συνέχεια παρουσίασαν στην ολομέλεια συνέλεξαν από την έρευνά τους. Εκεί, διαπιστώσαμε ότι πρόκειται για δυο διαφορετικά πρόσωπα: τον Μέγα Βασίλειο και τον Santa Claus ή αλλιώς St. Nicholas. Τα παιδιά

εντυπωσιάστηκαν και παραξευεύτηκαν για την προέλευση του «κόκκινου Αϊ-Βασίλη. Αυτός ήταν ένα πρόσωπο που πηγάζει από την ιστορία, τους μύθους και την παράδοση πολλών δυτικών λαών, το οποίο έγινε ιδιαίτερα δημοφιλές το 1823 με το ποίημα [«A Visit from St. Nicholas»](#). Αρκετά χρόνια μετά, το 1890, ο Τόμας Ναστ ζωγράφησε τον St. Nicholas με τη σημερινή του μορφή (παχουλό, με άσπρα γένια και κόκκινη ρόμπα). Τελικά, η εικόνα αυτή καθιερώθηκε μετά από τη χριστουγεννιάτικη διαφήμιση της Coca Cola το 1931 στην οποία πρωταγωνιστούσε ο γνωστός μας Αϊ-Βασίλης. Η πληροφορία για την coca-cola τράβηξε το ενδιαφέρον των παιδιών και σχολιάστηκε το πόσο εύκολα γίνεται κάτι «από το τίποτα γνωστό και διαδεδομένο». Ύστερα από αυτή την έρευνα κάθε ομάδα ανέλαβε να φτιάξει μια αφίσα στο thinglink. Η μία ομάδα ασχολήθηκε με τον [St. Nicholas](#) και η άλλη με τον δικό μας [Άγιο Βασίλη](#).

Στη συνέχεια, είδαμε μια χριστουγεννιάτικη διαφήμιση της [Coca Cola](#) και άλλη μια της [Vodafone](#), στις οποίες πρωταγωνιστεί η κλασική μορφή του Αϊ-Βασίλη. Προσπαθήσαμε να αναδείξουμε τους λόγους που επέλεξαν τον Άγιο Βασίλη ως πρωταγωνιστή σε αυτές. Αναφερθήκαμε στις τεχνικές πειθούς και στις τεχνικές δημιουργίας μιας εξωπραγματικής, μαγικής, γιορτινής ατμόσφαιρας. Στην πρώτη διαφήμιση τα παιδιά εντόπισαν πως κυριαρχεί το μαγικό στοιχείο και η υπερβολή,

δίνοντας στον θεατή την αίσθηση πως ταξιδεύει σε παραμύθι. Αρχικά εστίασαμε στα πρώτα δευτερόλεπτα της διαφήμισης. Ξεκινάει με τρία στοιχεία: ένα έντονο ρυθμικό χριστουγεννιάτικο τραγούδι, τον Αϊ-Βασίλη να τρέχει και την αναφορά στο προϊόν. Στη συνέχεια ρωτήθηκαν τα παιδιά (αφού τους μεταφράστηκε στα ελληνικά η πρόταση *holidays are coming*) πως συνδέεται το τραγούδι με όσα βλέπουν. Τα παιδιά ανέδειξαν τη σχέση της κίνησης του Αϊ-Βασίλη, της μεταφοράς των προϊόντων και τον ερχομό των Χριστουγέννων. Έπειτα ρωτήθηκαν αν τους έκανε κάτι εντύπωση και πώς πιστεύουν ότι οι δημιουργοί της διαφήμισης επιτυγχάνουν το σκοπό τους. Σχολίασαν τα χρώματα στο σκηνικό που έχουν αρχικά μουντές και σκοτεινές αποχρώσεις, ενώ με την έλευση των φορτηγών τις coca-cola, τα οποία είναι πάρα πολλά σε αριθμό που δεν συμβαδίζει με την πραγματικότητα της καθημερινής διανομής του προϊόντος, γίνονται όλα φωτεινά, γιορτινά και παραμυθένια. Η εγρήγορση που προκαλεί το τραγούδι συνδυάζεται και με τους μικρούς πρωταγωνιστές που τρέχουν στη διαφήμιση, αλλά και με το αεροπλάνο που διασχίζει τον ουρανό και πετάει δώρα. Τα παιδιά κλήθηκαν να εντοπίσουν στοιχεία που κάνουν το προϊόν πιο προσίτο και οικείο. Κάποιες από τις απαντήσεις των παιδιών ήταν πως συνδέεται με οικογενειακές στιγμές, με το παραμυθιακό στοιχείο, με το χριστουγεννιάτικο πνεύμα, με το παιχνίδι, τη χειμωνιάτικη ατμόσφαιρα κ. ά.

Στην επόμενη διαφήμιση παρατηρήθηκε ένα λογοπαίγνιο που γίνεται με το αγγλικό όνομα του Αϊ-Βασίλη στο τέλος της διαφήμισης. Τα παιδιά εδώ σημείωσαν το χιουμοριστικό στοιχείο στο σενάριο και τη σύνδεση της εταιρείας με τον χαρακτήρα που μοιράζει απλόχερα δώρα. Όλα όσα αναφέρθηκαν συνδέθηκαν με τη προσπάθεια να επηρεαστεί ο καταναλωτής να αγοράσει τα προϊόντα.

Πριν ολοκληρωθεί η δραστηριότητα, οι μαθητές κλήθηκαν να απαντήσουν στα εξής ερωτήματα: Θα ήθελες να δεις τον δικό μας Άγιο Βασίλη σε μια διαφήμιση; Γιατί; Εάν ναι, πώς τον φαντάζεσαι; Πώς θα ένοιωθες εάν έβλεπες κάτι τέτοιο; Όταν απαντήσουν στα ερωτήματα, συζητούμε όλοι μαζί με τη βοήθεια ενός συντονιστή τις

σκέψεις των ομάδων. Η μια ομάδα απάντησε πως δεν θα ήθελε να δει τον δικό μας άγιο σε διαφήμιση που ασχολείται με ένα προϊόν διατροφικά καθόλου υγιεινό και πως δεν θα ταίριαζε γενικά σε προϊόντα που σχετίζονται με την κοσμική ζωή. Η άλλη υποστήριξε πως δεν θα ήταν σωστό να υποδυθεί κάποιος τον άγιο και να χρησιμοποιηθεί η μορφή του που αποτελεί σύμβολο για την εκκλησία σε μια διαφήμιση. Θεώρησαν ότι δεν θα γίνει κάτι τέτοιο αποδεκτό από το κοινό, πράγμα που το γνωρίζουν και οι δημιουργοί διαφημίσεων.

Κατόπιν, ακούσαμε τα [κάλαντα της Πρωτοχρονιάς](#) και των [Χριστουγέννων](#). Δεν υπήρχαν άγνωστες λέξεις στα παιδιά οπότε δεν πραγματοποιήθηκε η αναζήτηση σε ηλεκτρονικά λεξικά.

Το δίωρο τελείωσε εδώ και οι προτεινόμενες δραστηριότητες που δεν προλάβαμε να πραγματοποιήσουμε μεταφέρθηκαν σε επόμενο δίωρο.

3η & 4η διδακτική ώρα

Ο δικός μας Αϊ-Βασίλης (συνέχεια)

Το δίωρο ξεκίνησε με τα [πρωτοχρονιάτικα κάλαντα της Καππαδοκίας](#). Εξηγήθηκε από την αρχή στα παιδιά ότι θα τα ακούσουν δύο φορές. Την πρώτη φορά θα προσπαθούσαν να εντοπίσουν στοιχεία που σχετίζονται με τον δικό μας άγιο και τη δεύτερη να κρατούν συγχρόνως σημειώσεις για τις πληροφορίες που εντόπισαν. Όλες οι πληροφορίες που καταγράφηκαν από τα παιδιά συζητήθηκαν στην ολομέλεια.

Στη συνέχεια, η εκπαιδευτικός ζήτησε από τα παιδιά να κλείσουν τα μάτια τους και να προσπαθήσουν να δημιουργήσουν στο μυαλό τους εικόνες με βάση την ιστορία που θα τους διάβαζε. Έτσι ξεκίνησε η ανάγνωση του βιβλίου του [B. Ηλιόπουλου «Ο δικός μας Άγιος Βασίλης»](#) (ο σύνδεσμος με τις ζωγραφιές του [N.](#)

[Ανδρικόπουλου](#) δεν ήταν ενεργός, οπότε παραλήφθηκε). Μετά το τέλος της ιστορίας τα παιδιά σε ομάδες σημείωσαν τις ομοιότητες και τις διαφορές που εντόπισαν σχετικά με τη ζωή του Μέγα Βασίλειου στα κάλαντα της Καππαδοκίας και στο βιβλίο του Ηλιόπουλου. Ακολούθησε παρουσίαση στην ολομέλεια.

Επόμενο βήμα ήταν να δημιουργήσουν το δικό τους αλφαβητάρι στην ολομέλεια, όπως αυτό που διάβασαν στο βιβλίο του Ηλιόπουλου (βλ. τεκμήρια, έγγραφο «Το αλφαβητάρι μας»). Για να εξοικονομήσουμε χρόνο, οι μαθητές πρότειναν στιχάκια, τα αναδιαμόρφωναν και όταν κατέληγαν σε αυτό που τους άρεσε, η εκπαιδευτικός το πληκτρολογούσε στο έγγραφο παρουσίασης. Οι μαθητές έπειτα επιμελήθηκαν τα χρώματα και τις υπόλοιπες λεπτομέρειες. Δεν έμεινε χρόνος για αναζήτηση εικόνων από το διαδίκτυο. Πριν ολοκληρώσουμε τη συνάντηση μπήκαμε στις ιστοσελίδες των δημιουργών του βιβλίου και διαβάσαμε για το έργο τους.

Τα παιδιά ενθουσιάστηκαν με το περιεχόμενο του παραμυθιού. Θεώρησαν πολύ συγκινητική την ιστορία. Η δραστηριότητα όμως που «έκλεψε την παράσταση» σε αυτό το δίωρο ήταν το αλφαβητάρι μας. Τα παιδιά συμμετείχαν ενεργά και με αμείωτο κέφι.

5η & 6η διδακτική ώρα

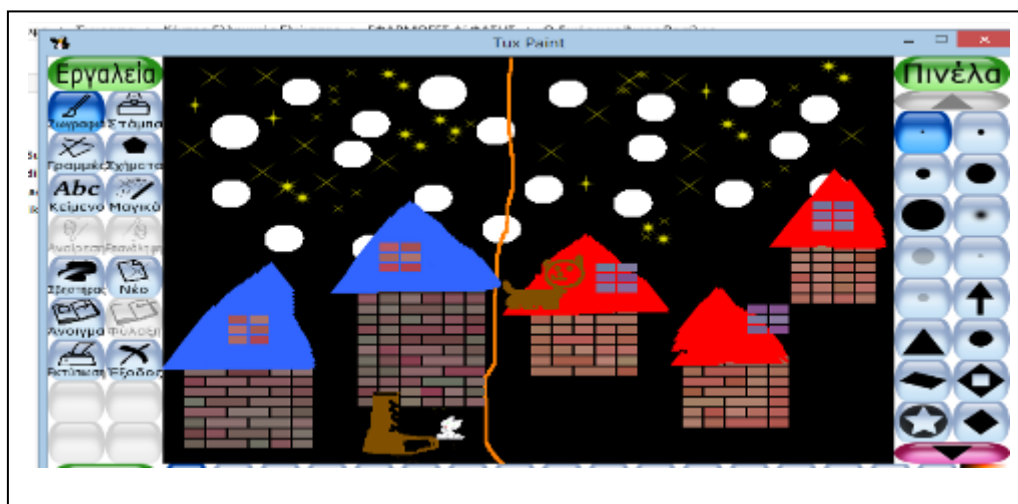
Δυο ιστοριούλες γιορτινές και παράξενες

Ξεκινήσαμε τις δραστηριότητες με την ανάγνωση της ιστορίας του Χ. Μπουλώτη [«Η Βροχούλα, ο Μουτζούρης και ένα χριστουγεννιάτικο όνειρο»](#) από το ηλεκτρονικό Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού που βρίσκεται στην ιστοσελίδα του ψηφιακού σχολείου. Στο τέλος του ηλεκτρονικού κειμένου, οι μαθητές είχαν τη δυνατότητα να πατήσουν πάνω σε αυτό το σήμα και να διαβάσουν ορισμένα εργοβιογραφικά στοιχεία του συγγραφέα. Έτσι, φρεσκάρανε τις γνώσεις τους και συνέδεσαν την παραπάνω ιστορία με τις ιστορίες του Μπουλώτη που έχουν διαβάσει στο παρελθόν. Μετά την ανάγνωση συζητήσαμε για τις περιπέτειες των δυο ηρώων: για τη ζωή τους, το κοινό τους όνειρο, την ανάγκη τους για τροφή, ζεστασιά και αγάπη, για τις κακουχίες που πέρασαν προκειμένου να πραγματοποιήσουν το όνειρό τους και, τέλος, για τη συνάντησή τους. Η εκπαιδευτικός ζήτησε από τα μέλη των τριάδων να αναλάβουν να προετοιμάσουν για την επόμενη φορά έναν από τους τρεις ρόλους του κειμένου (της Βροχούλας, του Μουτζούρη και του αφηγητή) και να δραματοποιήσει κάθε ομάδα την ιστορία στο επόμενο δίωρο. Θα μπορούσαν να φέρουν μαζί τους κάποιο αντικείμενο που πιστεύουν ότι θα βοηθούσε στη δραματοποίηση του ρόλου τους.

Στη συνέχεια, ενημερώσαμε τους μαθητές ότι η παραπάνω ιστοριούλα προέρχεται από το βιβλίο του Χ. Μπουλώτη *Επτά ιστοριούλες γιορτινές και παράξενες, επτά*. Για να πάρουμε περισσότερες πληροφορίες, μπήκαμε στην ιστοσελίδα των εκδόσεων [Polaris](#) και εκεί είδαμε πως ο συγγραφέας εμπνεύστηκε τις επτά ιστοριούλες του βιβλίου κοιτώντας επτά παλιότερες γιορτινές εικόνες της προσωπικής του συλλογής που ζωγραφίστηκαν μεταξύ 1920 και 1923. Οι μαθητές κλήθηκαν να σκεφτούν για το περιεχόμενο της εικόνας που ενέπνευσε αυτή τη συγκεκριμένη ιστορία και σε ομάδες να ζωγραφίσουν με το πρόγραμμα ζωγραφικής

[Tux paint](#) την εικόνα που φαντάζονται. Όταν ολοκληρώθηκε το έργο τους το παρουσίασαν στην ολομέλεια.

7η & 8η διδακτική ώρα

Δυο ιστοριούλες γιορτινές και παράξενες (συνέχεια)

Το δώρο ξεκίνησε με τη δραματοποίηση των παιδιών. Δόθηκε στους μαθητές κάποιος χρόνος προετοιμασίες και έπειτα παρουσιάστηκε στην ολομέλεια η δουλειά

τους. Κατόπιν από την [ίδια](#) ιστοσελίδα που επεξεργαστήκαμε στο προηγούμενο δίωρο ανοίξαμε το pdf της παρουσίασης του βιβλίου *Επτά ιστοριούλες γιορτινές και παράξενες*, επτά και είδαμε την εικόνα από την ιστορία [«Το κορίτσι που δεν ήθελε να μεγαλώσει»](#). Ζητήσαμε από τους μαθητές να παρατηρήσουν τις μορφές, τα χρώματα, τις ενδυμασίες και τις ενέργειες των προσώπων στις εικόνες και στη συνέχεια κλήθηκαν να μιλήσουν με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας τους για οτιδήποτε έρχεται στο μυαλό τους καθώς την κοιτούν. Κάθε ομάδα ανέλαβε να σκεφτεί και να γράψει το περιεχόμενο της ιστορίας του Μπουλώτη (βλ. τεκμήρια, έγγραφα «Ιστορία 1» και «Ιστορία 2»). Οι ιστορίες των παιδιών διαβάστηκαν στην ολομέλεια και στη συνέχεια επεξεργαστήκαμε και την ιστορία του συγγραφέα. Συζητήσαμε για την Τίνα με τις κόκκινες πλεξούδες και το όνειρό της. Η εκπαιδευτικός ζήτησε από τους μαθητές να δημιουργήσουν την ανάλογη ατμόσφαιρα στο σπίτι τους που θα τους εμπνεύσει (π.χ. κοντά στο τζάκι, δίπλα από το χριστουγεννιάτικο δέντρο, κοιτώντας τον έναστρο ουρανό κτλ.) και να γράψουν μία ιστορία για το δικό τους χριστουγεννιάτικο όνειρο και να φανταστούν τον εαυτό τους ήρωα μιας άλλης γιορτινής ιστοριούλας, της δικής τους.

9η & 10η διδακτική ώρα

Το κοριτσάκι με τα σπέρτα

Στην αρχή της συνάντησης ζητήσαμε από τους μαθητές να παρουσιάσουν τις δικές τους ιστορίες τον χώρο και την πηγή έμπνευσής τους. Στη συνέχεια αναφέραμε ότι θα ασχοληθούμε με το παραμύθι *Το κοριτσάκι με τα σπέρτα*. Η ιστορία ήταν σε όλα τα παιδιά γνωστή. Έπειτα πληροφορήσαμε τους μαθητές ότι πρόκειται για ένα παραμύθι που έγραψε ο [X. Κ. Αντερσεν](#) και κάθε ομάδα μπήκε στην ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια, για να διαβάσει για τη ζωή και το έργο του. Στη συνέχεια, ενημερώσαμε στους μαθητές ότι θα δούμε δύο βίντεο κινουμένων σχεδίων τα οποία

γυρίστηκαν με αφορμή το παραμύθι του Άντερσεν. Τους εξηγήθηκε πως θα έπρεπε να εντοπίσουν διαφορές και ομοιότητες σε σχέση με το χρώμα, την αφήγηση, τη μουσική, τη γωνία λήψης, τον ρυθμό αφήγησης κ. ά. Το πρώτο ήταν το [«The Little Match Girl»](#). Τα παιδιά κράτησαν σημειώσεις για τα στοιχεία που ήθελαν να παρουσιάσουν ατομικά. Επισήμαναν πως στο βίντεο η πραγματικότητα είναι σχεδόν ασπρόμαυρη, ενώ η φαντασία του κοριτσιού έγχρωμη και με ζωηρά χρώματα. Το αναμμένο σπίρτο ήταν το μοναδικό έγχρωμο στοιχείο της πραγματικότητας, γιατί αποτελούσε τον συνδετικό κρίκο με τη φαντασία και επειδή ήταν το μόνο πράγμα που πρόσφερε ένα θετικό στοιχείο στο παιδί. Δεν υπήρχε αφήγηση για να επικεντρωθεί η θεατής στο περιεχόμενο της ιστορίας και αυτό που εντόπισαν όλοι ήταν η απαλή μελαγχολική μουσική που προκαλεί συγκίνηση και την ανάλογη διάθεση με την ιστορία στον θεατή. Αρκετά παιδιά επισήμαναν πως η γωνία λήψης ήταν κοντινή, όταν σκοπός ήταν να αναδειχθούν τα συναισθήματα του παιδιού με τις εκφράσεις του προσώπου του, ενώ παρουσιάζονταν μακρινά πλάνα, όταν ζητούμενο ήταν να φανεί η γενικότερη εικόνα του περιβάλλοντος.

Το δεύτερο ήταν το [«Το κοριτσάκι με τα σπίρτα»](#). Τα παιδιά στην αρχή δυσανασχέτησαν που ήταν κινεζική παραγωγή, αλλά στο τέλος αναθεώρησαν. Αυτό παρατήρησαν πως είχε και χαμηλόφωνη απαλή αφήγηση και ανάλογη μουσική. Ήταν έγχρωμο είχε αρκετές προσθήκες στο περιεχόμενο.

Στη συνέχεια, ζητήθηκε από τις ομάδες να σκηνοθετήσουν μια τρίτη εκδοχή της ιστορίας. Τους ενθαρρύνουμε να σκεφτούν ποιες σκηνές θα άλλαζαν τελείως και ποιες σκηνές θα κρατούσαν από τα δυο βίντεο που παρακολούθησαν. Κλήθηκαν να δώσουν το δικό τους τέλος στην ιστορία. Το ερώτημα που έπρεπε να διαπραγματευτούν ήταν: θα τελειώσει η ιστορία τους με τον θάνατο του μικρού παιδιού ή μήπως υπάρχει κάποια άλλη εναλλακτική εκδοχή; Οι ομάδες δόθηκαν οδηγίες να γράψουν την εκδοχή τους σε [ψηφιακά κόμικς](#) όπως προτείνεται από το σενάριο. Όμως οι ομάδες δυσανασχέτησαν καθώς επεξεργάζονταν το κόμικ τους στο προτεινόμενο ψηφιακό

περιβάλλον, γιατί το θεώρησαν δύσχηστο. Έτσι αποφασίστηκε να το δημιουργήσουν σε έγγραφο παρουσίασης με το οποίο ήταν όλοι εξοικειωμένοι (βλ. τεκμήρια, έγγραφο «Κόμικ»).

11η & 12η διδακτική ώρα

Χριστουγεννιάτικες ιστορίες

Πλούσιοι από εμπειρίες, οι μαθητές κλήθηκαν να επινοήσουν και να γράψουν τη δική τους χριστουγεννιάτικη ιστορία από εικόνες που θα έβρισκαν σε επιλεγμένες σελίδες στο διαδίκτυο. Ορισμένες πηγές που προτείνονται από το σενάριο ήταν ανενεργές (εικόνες από τα βιβλία που εικονογράφησε ο [Ν. Ανδρικόπουλος](#): [«Ένα δέντρο μια φορά»](#), [«Ο Αϊ-Βασίλης πάει στον πόλεμο»](#), [«Τα Χριστούγεννα του τεμπέλη»](#), οπότε προτάθηκαν στους μαθητές μόνο οι εξής:

- ✓ εικόνες από [τα Χριστούγεννα στη ζωγραφική](#)
- ✓ εικόνες από [τον Χειμώνα στη ζωγραφική](#).

Χωρισμένοι σε ομάδες, οι μαθητές, επέλεξαν ποια έργα τους θα ήθελαν να δέσουν σε ψηφιακό βιβλίο. Και οι δύο ομάδες θέλησαν να δέσουν το αλφαβητάρι. Η εκπαιδευτικός εξήγησε πως στην trial έκδοση δεν μπορούσαν να συμπεριλάβουν

πάνω από δέκα σελίδες. Έτσι αναπτύχθηκε μια συζήτηση για τον λόγο ύπαρξης των trial εκδόσεων και τις σκοπιμότητες που εξυπηρετεί. Τελικά αποφάσισαν η μία ομάδα να δέσει το κόμικ και η άλλη τις ιστορίες. Η ομάδα με το κόμικ αναγκάστηκε να μην συμπεριλάβει την ενδέκατη διαφάνεια που έγραφε «ΤΕΛΟΣ» και να το συμπεριλάβει στην δέκατη (βλ. τεκμήρια). Η εκπαιδευτικός στη δραστηριότητα αυτή καθοδήγησε περισσότερο τη δεύτερη ομάδα λόγω των περισσότερων απαιτήσεων που είχε η διαδικασία της συγκέντρωσης όλων των ιστοριών σε ένα έγγραφο και συζήτησε μαζί τους για την ανάγκη δημιουργίας εξώφυλλου και οπισθόφυλλου. Ο χρόνος ήταν περιορισμένος και οι μαθητές αρκέστηκαν μόνο στο εξώφυλλο.

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στο παρόν σενάριο δεν χρησιμοποιήθηκαν φύλλα εργασίας.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Μέσα στα πλαίσια του συγκεκριμένου σεναρίου θα μπορούσαμε να εντάξουμε και το βιβλίο του Π. Καλιότσου (2006) «Η ωραιότερη ιστορία του κόσμου» από τις εκδόσεις Πατάκη. Πρόκειται για την ιστορία της χριστουγεννιάτικης εκχειρίας του 1914. Πάνω από ένα εκατομμύριο στρατιώτες της Γερμανίας, της Αυστρίας, της Γαλλίας και της Μεγάλης Βρετανίας αφήφισαν τις εντολές των ανωτέρων τους και, αφού βγήκαν από τα χαρακώματα ευχόμενοι ο ένας στον άλλο «Καλά Χριστούγεννα», έπαιζαν ποδόσφαιρο. Είναι μια πολύ ενδιαφέρουσα αφήγηση η οποία θα μπορούσε να αποτελέσει αφορμή, για να συζητηθεί στην τάξη το νόημα της ειρήνης, της φιλίας και της συνεργασίας.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Όλες οι δραστηριότητες του σεναρίου πραγματοποιήθηκαν με μεγάλη προθυμία από τους μαθητές τις οποίες υλοποίησαν με κέφι και δημιουργικότητα. Έγιναν κάποιες αλλαγές, ώστε να προσαρμοστούν οι δραστηριότητες στα χρονικά περιθώρια που είχαμε και να τις επεξεργαστούμε όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά. Μόνο σε μία περίπτωση αντιμετωπίσαμε δυσκολίες (δημιουργία κόμικ), αλλά καταφέραμε να βρούμε εναλλακτική λύση και το αποτέλεσμα ήταν πολύ ικανοποιητικό.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κόμης, Β. & Κ. Ντίνας. 2011. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της γλώσσας και της λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες.*

Χατζησαββίδης, Σ. & Μ. Αλεξίου. 2012. *Μεθοδολογία και διαδικασίες ανάπτυξης εκπαιδευτικών σεναρίων στα Γλωσσικά μαθήματα.* Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Νέζη, Μ. 2000. e-διδασκαλία: νέες τεχνολογίες και διδασκαλία της λογοτεχνίας. Στο *Πρακτικά 2^{ου} Συνεδρίου ΕΤΠΕ*, Πάτρα.

<http://www.etpe.gr/files/proceedings/uploads1/p32.pdf> [10-09-2012]

Μουλά, Ε. Αναζητώντας τη δημιουργικότητα στη διδασκαλία της λογοτεχνίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση: ο επαναπροσδιορισμός της δημιουργικής «γραφής» στη μεταμοντέρνα πραγματικότητα και στην «ψηφιακή» εκπαιδευτική τάξη πραγμάτων, *Κείμενα 15*. Ανακτήθηκε από τον ιστότοπο:

http://keimena.ece.uth.gr/main/index.php?option=com_content&view=article&id=258%3A15-moula&catid=59%3Atefxos15&Itemid=95 [07-09-2012].